Några insektfynd från sommaren 1949.

Av

O. LUNDBLAD.

Sommaren 1949 hade jag tillfälle att vid en resa till Lappland och Norrbotten göra några insamlingar även i Gästrikland. Här nedan meddelas coleopter- och hemipterfynden från Lappland samt hemipterfynden från Norrbotten och Gästrikland.

Lappland.

Sedan Brundins arbete (1934) om Torneträskområdets coleopterer publicerades, har ej mycket nytt tillkommit rörande denna trakt. Några arter ha dock meddelats av Palm i vår tidskrift 1949 p. 65. De för området nya arter, jag lyckades finna (ej upptagna hos Brundin), äro i det följande satta med spärrad stil. Övriga äro visserligen ej nya för området men till stor del för den detaljfyndort, varifrån jag anför dem och medtagas för att vidga kännedomen om detaljutbredningen inom detta, det bäst undersökta området i Lappland.

Följande lokalförkortningar användas: A = Abisko. B = Björkliden (reg. alp.). Ke = Kerkevagge (reg. alp.). Kå = Kårsavagge (reg. subalp.). L = Luopakte (reg. alp.). N = Nuolja (reg. subalp. och alp.). T = Torneträsk.

Carabidae.

Carabus glabratus Payk. A, N. — *Nebria gyllenhali* Schönh. Ke. — *N. nivalis* Payk. Ke. — *Pelophila borealis* Payk. B. — *Notiophilus aquaticus* L. A, Ke. — *N. germinyi* Fauv. A, L, N. — *Blethisa multipunctata* L. A. — *Miscodera arctica* Payk. Ke. — *Bembidion bipunctatum* L. A. — *B. dauricum* Motsch. N. — *B. difficile* Motsch. A. — *B. fellmani* Mannh. A. — *B. hasti* Sahlb. L. — *B. hyperboraeorum* Munst. A. — *B. prasinum* Duft. A. — *Patrobus assimilis* Chaud. A, B, N. — *P. septentrionis* Dej. A, B, L, N. — *Amara alpina* F. Ke, N. — *A. brunnea* Gyll. A, N, Kå. — *A. erratica* Duft. N. — *A. praetermissa* Sahlb. N, Ke. — *A. quenseli* Schönh. A, Ke. — *Pterostichus diligens* Sturm A. — *Calathus melanocephalus* L. N. — *C. micropterus* Duft. L, N. — *Agonum consimile* Gyll. A.

Haliplidae.

Haliplus fulvus F. Ke.

Dytiscidae.

Coelambus marklini Gyll. L. — *Hydroporus arcticus* Thoms. L. — *H. lapponum* Gyll. B, Ke, L. — *H. memnonius* Nicol. Ke. — *H. nigrita* F. B. — *H. palustris* L. B, L. — *H. striola* Gyll. A, L. — *H. tartaricus* Lec. B, Ke, L. — *Deronectes alpi-*

nus Payk. T. — *D. multilineatus* Falkenstr. B, Ke, L. — *D. rivalis* v. *sanmarki* Sahlb. T. — *Agabus adpressus* Aubé A. — *A. arcticus* Payk. B. — *A. bipustulatus* L. B, Ke. — *A. confinis* Gyll. B. — *A. congener* Thunb. B, Ke, L. — *A. labiatus* Brahm L. — *A. nigroaeneus* Er. B. — *A. zetterstedti* Thoms. L. — *Ilybius crassus* Thoms. Ke. — *I. guttiger* Gyll. L. — *I. angustior* Gyll. Ke, L. — *Rhantus suturellus* Harr. B, Ke, L. — *Colymbetes dolabratus* Payk. A, B, Ke, L. — *Dytiscus lapponicus* Gyll. A, B.

Hydrophilidae.

Helophorus glacialis Villa Ke, L, N. — *Megasternum boletophagum* Marsh. N.

Silphidae.

Catops alpinus Gyll. Ke. — *C. coracinus* Kelln. A. — *C. nigrita* Er. N. — *C. tristis* Panz. Ke.

Liodidae.

Anisotoma axillaris Gyll. Kå. — *Agathidium laevigatum* Er. L, N.

Scydmaenidae.

Euthia linearis Muls. Kå. — *Neuraphes coronatus* J. Sahlb. N.

Orthoperidae.

Orthoperus punctatus Wank. A.

Staphylinidae.

Olistherus megacephalus Zett. Kå. — *O. substriatus* Gyll. A. — *Anthobium sorbicola* Y. Kangas A. — *Acrulia inflata* Gyll. Kå, N. — *Omalium caesum* Grav. Ke, N. — *O. rivulare* Payk. Ke. — *O. strigicolle* Wank. Ke. — *Cylletron nivale* Thoms. L. — *Mannerheimia arctica* Er. Ke, L, N. — *Deliphrum tectum* Payk. L, N. — *Olophrum boreale* Payk. Ke, L. — *O. rotundicolle* Sahlb. A. — *Arpedium brachypterum* Grav. A, Ke, N. — *A. brunnescens* J. Sahlb. A, Ke, L, N. — *A. quadrum* Grav. A, Ke. — *Acidota crenata* F. N. — *A. quadrata* Zett. A, Ke, L. — *Geodromicus longipes* Mannh. A, B, Ke, L. — *Anthophagus alpinus* F. A, Ke, L. — *A. omalinus* Zett. A, Kå, L. — *Coryphium angusticolle* Steph. A. — *Boreaphilus henningianus* Sahlb. A, Ke, N. — *Syntomium aeneum* Müll. N. — *Ancyrophorus omalinus* Er. A. — *Stenus boops* Ljungh A. — *S. carbonarius* Gyll. N. — *S. flavipalpis* Thoms. A. — *S. labilis* Er. B. — *S. niveus* Fauv. A. — *S. palustris* Er. A, Kå, L, N. — *S. proditor* Er. A. — *Lathrobium terminatum* Grav. A. — *Baptolinus pilicornis* Payk. A, Kå. — *Othius lapidicola* Kies. L, N. — *O. melanocephalus* Grav. N. — *O. myrmecophilus* Kies. N. — *Quedius arcticus* Munst. A. — *Q. boopoides* Munst. A. — *Q. boops* Grav. Ke, N. — *Q. fellmani* Zett. Ke. — *Q. fulvicollis* Steph. N. — *Q. laevigatus* Gyll. Kå. — *Q. picipennis* var. *molochinus* Grav. N. — *Mycetoporus altaicus* Luze N. — *M. inaris* Luze A, L. — *M. monticola* Fowl. N. — *M. nigrans* Mäkl. A, Ke. — *M. splendidus* Grav. A, L. — *Bryoporus rugipennis* Pand. A, N. — *Bolitobius speciosus* Er. Kå. — *B. thoracicus* F. A, N. — *B. trimaculatus* Payk. Kå. — *Tachyporus abdominalis* F. A. — *T. obscurellus* Zett. N. — *Tachinus atripes* J. Sahlb. N. — *T. elongatus* Gyll. A, L, N. — *T. pallipes* Grav. A, L. — *T. proximus* Kr. N. — *Gymnusa brevicollis* Payk. A. — *Leptusa pulchella* Mannh. Kå, L. — *Gnypeta coerulea* Sahlb. B, L. — *G. sellmani* Brund. B. — *Dadobia immersa* Er. A. — *Sipalia circellaris* Grav. N. — *Atheta aequata* Er. A, Kå. — *A. arcana* Er. Kå. — *A. arctica* Thoms. Ke. — *A. allocera* Epph. A. — *A. brunneipennis* Thoms. N. — *A. depressicollis* Fauv. A, Ke. — *A. diversa* Sharp Ke. — *A. euryptera* Steph. A. — *A. frigida* J. Sahlb. Ke. — *A. fungi* Grav. L, N. — *A. graminicola* Grav. A, B, Ke. — *A. laevicauda* J. Sahlb. Ke. — *A. lateralis* Mannh. L. — *A. longicornis* Grav. A. — *A. microptera* Thoms. A, Ke, L. — *A. picipennis* Mannh. Ke, N. — *A. subtilis* Kr. A. — *Astilbus canaliculatus* F. N. — *Ocyusa incrassata* Muls. Rey L. — *O. nivicola* Thoms. A. — *Oxypoda annularis* Mannh. L, N. — *O. funebris* Kr. A. — *O. procerula* Mannh. N. — *O. skalitzkyi* Bernh. N. — *Aleochara moerens* Gyll. A, N.

Förf. fot. juli 1949.

Sjön Rissajaure i den inre, kittelformade änden av Kerkevagge. Sjön ännu till stor del isbetäckt i senare hälften av juli. Under stenar vid stranden fyndort för *Nebria nivalis* och *gyllenhali*. Dalgången ligger i sin helhet inom *regio alpina*.

Cantharidae.

Podabrus lapponicus Gyll. A, L. — *Rhagonycha elongata* Fall. A. — *Rh. limbata* Thoms. A, N. — *Podistra pilosa* Payk. A, Kå. — *Malthodes flavoguttatus* Kies. A. — *M. guttifer* Kies. A, N. — *M. mysticus* Kies. Kå.

Elateridae.

Hypnoides algidus J. Sahlb. A. — *H. rivularius* Gyll. A, Ke, Kå, N. — *Harminius undulatus* Deg. N. — *Denticollis linearis* L. Kå.

Helodidae.

Cyphon punctipennis Sharp A. — *C. variabilis* Thunb. A.

Byrrhidae.

Byrrhus arietinus Steff. Ke. — *B. fasciatus* Forst. N.

Nitidulidae.

Epuraea boreella Zett. A. — *E. contractula* J. Sahlb. A, Kå, N. — *E. depressa* Ill. Kå, L, N. — *E. silacea* Hbst. Kå.

Cryptophagidae.

Cryptophagus instabilis Bruce Kå. — *C. scanicus* L. A.

Lathridiidae.

Lathridius variolosus Mannh. A. — *Enicmus consimilis* Mannh. A, Kå. — *E. hirtus* Gyll. Kå. — *E. minutus* L. Kå. — *E. rugosus* Hbst Kå. — *Corticaria lapponica* Zett. Kå. — *C. longicollis* Zett. Kå. — *C. munsteri* A. Strand A, Kå.

Colydiidae.

Cerylon ferrugineum Steph. A.

Endomychidae.

Endomychus coccineus L. N.

Coccinellidae.

Scymnus redtenbacheri Muls. A. — *Coccinella trifasciata* L. A.

Cisidae.

Cis boleti Scop. A. — *C. comptus* Gyll. A. — *C. jacquemarti* Mell. A, Kå. — *Rhopalodontus perforatus* Gyll. A.

Pythidae.

Rabocerus foveolatus Ljungh A. — *Pytho depressus* L. Kå.

Mordellidae.

Anaspis arctica Zett. Kå, N.

Serropalpidae.

Tetratoma ancora F. A, Kå. — *Orchesia micans* Panz. Kå.

Scarabaeidae.

Aphodius lapponum Gyll. Ke, N. — *A. piceus* Gyll. A, Ke.

Chrysomelidae.

Cryptocephalus labiatus L. Kå. — *Chrysomela marginata* L. A. — *Melasoma lapponica* L. A, N. — *Phytodecta affinis* Gyll. A, Ke. — *Ph. pallidus* L. A. — *Phyllodecta polaris* Schneid. Ke, Kå. — *Ph. vitellinae* L. A.

Curculionidae.

Apion amethystinum var. *brundini* Wagn. N. — *Polydrosus ruficornis* Bonsd. L, Kå, N. — *Phytonomus obovatus* Csiki (syn. *pedestris septentrionis* Auriv.) A.

Anthocoridae.

Anthocoris nemorum L. A, N.

Miridae.

Mecomma ambulans Fall. A. — *Teratocoris saundersi* Dgl. Sc. A.

Tingitidae.

Acalypta carinata Panz. N.

Aradidae.

Aradus betulae L. Kå.

Lygaeidae.

Trapezonotus arenarius L. A. — *Eremocoris abietis* L. A. — *Scolopostethus thomsoni* Reut. N.

Euscelidae.

Diplocolenus limbatellus Zett. N. — *Thamnotettix confinis* Zett. A. — *Speudotettix subfusculus* Fall. N.

Vad *Deronectes rivalis* v. *sanmarki* beträffar må påpekas, att den icke återfunnits i Torneträsk sedan Zetterstedts tid och att Brundin endast citerar Zetterstedts uppgift. Den anträffades av mig i några exemplar i själva Träsket vid södra stranden av deltat tillsamman med *D. alpinus*, vilken senare var mycket allmännare.

Oväntat nog anträffades icke *Anthobium lapponicum*, däremot talrikt *A. sorbicola*, vilken var mycket allmän på blommande *Anthriscus* vid stationen.

Av den mycket sällsynta *Quedius fellmani* hittades endast ett enda exemplar. Arten beskrevs av Zetterstedt i Insecta Lapponica, 1840 spalt 62, efter exemplar från Lappland.[1] Thomson (Skandinaviens Coleoptera II, 1860 p. 179) ansåg arten identisk med *attenuatus* Gyll. Sedermera har emellertid Strand (Opuscula Entomol. II, 1937 p. 110) efter granskning av Zetterstedts i Lund förvarade typexemplar utrett att den är en god art. Strand hade till sitt förfogande talrika exemplar från norra Norge. Renkonen har också behandlat arten (Annales Entomol. Fennici V, 1939 p. 64), som han beskrivit och avbildat efter exemplar från Muonio i Finland.

Av den ävenledes sällsynta *Tachinus atripes* hittades också ett exemplar. Arten anfördes från vårt land första gången av Frisendahl (Entomol. tidskr. XXXVIII, 1917 p. 298), som fann ett exemplar i Ragunda i Jämtland. Där fann han sedan ytterligare ett par ♂♂ (ibid. XXXIX, 1919 p. 202), vilket kön då var okänt och som han beskriver. Arten var tidigare endast anträffad en enda gång, 1867, av A. Palmén vid Muonioniska i norra Finland, men har sedermera behandlats av Lahtinen, som i Annales Entomol. Fennici XI, 1945 p. 193 beskrivit den efter ett exemplar insamlat av Sorsakoski i Suomussalmi. Lahtinen anser den vara en god art, medan tidigare Hellén i Notulae Entomol. XVII, 1937 p. 62 ansåg den som en varietet av *rufipennis* (typen av *atripes* har dunkelbruna, ej svarta elytra), och såsom sådan står den även upptagen i Catalogus 1939, däremot ej i poängförteckningen 1947.

Apion amethystinum v. *brundini* insamlades i videregionen vid sållning av markförna, huvudsakligen bestående av sälgblad. I närheten

[1] Zetterstedts beskrivning och redogörelse för fyndet lyder: »*St. Fellmani:* niger, antennis longioribus pedibusque anterioribus testaceis, elytris obscuris, subtilissime punctulatis, oculis maximis, scutello punctulato. Hab. in Lapponia rariss.; mas a Lapponia Tornensi a D. Frigelio mecum communicatus, et feminam in Lapponia Umensi ad Wilhelmina ipse inveni (Lapponia). Affinis et similis *St. attenuato*, sed forte paullo major, antennis aperte longioribus et pedibus tantum anterioribus testaceis distinctus. Elytra jam fusca jam nigra. Pedes postici fusci vel obscure testacei.»

Om *Raphirus*-arterna — däribland även *fellmani* — se även Suomalainen, Annales Entomol. Fennici VIII, 1942 p. 107 och där anförd litteratur.

växte talrika, blommande bestånd av *Astragalus* (*Phaca*) *frigidus*, men vid håvning där hittades inga exemplar. Min för många år sedan bortgångne vän Einar Sellman, som också fann arten i Abiskoområdet, har meddelat mig att han tog den på denna växt, som möjligen kan vara artens egentliga näringsväxt. Att den nu icke anträffades där kan kanske bero på den abnormt kalla och blåsiga väderlek, som rådde under så gott som hela den tid, jag vistades i Lappland och som i högsta grad menligt inverkade på insamlingsarbetet, vilket under normala förhållanden borde ha kunnat bli betydligt bättre. Det påstods att vädret icke under de sista 20 åren varit så kyligt. Nuolja och andra omkringliggande fjäll blevo i slutet av juli vid ett par tillfällen täckta av nysnö. Temperaturen nere vid stationen var om dagen i regel ej över 9—10 grader, i nedre delen av regio alpina 4 grader, vilket hade till följd att en del fjällblommor (exempelvis *Dryas*) fröso bort utan att bilda frukt. Tillika rådde hela tiden stark nordvästlig blåst.

Norrbotten.

Allt material härifrån härstammar från trakten omkring Nederkalix kyrkby.

Nabidae.

Nabis flavomarginatus Scholtz.

Anthocoridae.

Anthocoris nemorum L.

Miridae.

Leptopterna dolabrata L. — *Rhopalotomus ater* L. — *Trigonotylus ruficornis* Geoffr. — *Plagiognathus arbustorum* F. — *P. chrysanthemi* Wlff. — *Teratocoris saundersi* Dgl. Sc. — *Megalocoleus pilosus* Schrnk.

Mesoveliidae.

Mesovelia furcata Muls. Rey.

Aradidae.

Aradus brevicollis Fall.

Lygaeidae.

Macroparius thymi Wlff. — *Scolopostethus thomsoni* Reut.

Coreidae.

Myrmus miriformis Fall.

Pentatomidae.

Elasmucha fieberi Jak.

Cixiidae.

Cixius cunicularius L.

Cercopidae.

Philaenus spumarius L.

Macropsidae.

Oncopsis tristis Zett.

Idioceridae.

Idiocerus populi L.

Euscelidae.

Doratura stylata Boh. — *Macustus grisescens* Zett.

Araeopidae.

Dicranotropis hamata Boh.

Psyllidae.

Psylla alni L. — *P. betulae* L. — *P. fusca* Zett. — *P. ledi* Flor.

Gästrikland.

Följande lokalförkortningar användas: H = Högbo. M = Mårdäng (Hille socken). O = Ockelbo. Å = Årsunda.

Nabidae.

Nabis rugosus L. H.

Miridae.

Strongylocoris leucocephalus L. Å. — *Leptopterna dolabrata* L. Å. — *Poeciloscytus unifasciatus* F. Å. — *Chlamydatus pulicarius* Fall. O.

Lygaeidae.

Macroparius thymi Wlff. H, Å. — *Stygnocoris rusticus* Fall. M.

Coreidae.

Rhopalus maculatus Fieb. Å. — *Rh. subrufus* Gmel. H. — *Stictopleurus abutilon* Rossi O.

Berytidae.

Berytinus clavipes F. H.

Cixiidae.

Cixius similis Kbm. Å.

Cercopidae.

Neophilaenus exclamationis Thunb. M.

Araeopidae.

Calligypona forcipata Boh. H.

Psyllidae.

Psylla ledi Flor. Å.

Slutligen må här också anföras, att jag vid Östavall i Medelpad fann den för detta landskap nya *Strangalia nigripes* Deg., som förekom tillsamman med *Leptura virens* L. på blommor av *Filipendula ulmaria*. Att arten gärna besöker denna blomma har jag förut iakttagit i Jämtland. I Hälsingland har jag sett den på *Chamaenerium angustifolium*.